

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1174/2022
02.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Бате Цветковића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Владимира Марковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-257/22 од 30.05.2022. године и Вишег суда у Сремској Митровици ЗКЖ1 185/22 од 25.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 02.11.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Владимира Марковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-257/22 од 30.05.2022. године и Вишег суда у Сремској Митровици ЗКЖ1 185/22 од 25.08.2022. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 4), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К-257/22 од 30.05.2022. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ за које му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца, те му је на основу члана 62. став 1. КЗ узета као утврђена казна затвора у трајању од 1 године на коју је осуђен пресудом Основног суда у Старој Пазови СПК-54/21 од 26.07.2021. године, па је окривљени осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 1 (један) месец у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 25.03.2022. године до 30.05.2022. године. Окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати Основном јавном тужилаштву у Старој Пазови износ од 35.480,28 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом извршења, те да накнади суду трошкове кривичног поступка о чијој висини ће бити донето накнадно решење.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици ЗКЖ1 185/22 од 25.08.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката

Владимира Марковића и потврђена је пресуда Основног суда у Старој Пазови К-257/22 од 30.05.2022. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Владимир Марковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због повреде одредбе члана 37. став 1. ЗКП, те због повреда одредаба члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине у целости првостепену и другостепену одлуку и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и одлучивање или да преиначи у целости првостепену и другостепену одлуку тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело које му је стављено на терет, као и да сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 4), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП).

Наиме, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је доношењем побијаних нижестепених пресуда повређена одредба члана 37. став 1. ЗКП којом је прописан институт изузећа судије од вршења судијске дужности у одређеном предмету. Ово са разлога јер је првостепену пресуду Основног суда у Старој Пазови К-257/22 од 30.05.2022. године донео судија Бранислав Небригић као судија појединац, а који је у истом предмету претходно учествовао у доношењу решења од 20.04.2022. године којим је према окривљеном продужен притвор, док је у доношењу другостепене пресуде Вишег суда у Сремској Митровици ЗКЖ1 185/22 од 25.08.2022. године као председник већа учествовао судија Горан Ђидић, а који је у истом предмету претходно учествовао у доношењу решења Вишег суда у Сремској Митровици 1Кж2 199/22 од 05.05.2022. године којим је одлучивано о жалби браниоца окривљеног изјављеној на првостепено решење о продужењу притвора према окривљеном.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се у суштини указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, а због које окривљени преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП може поднети захтев за заштиту законитости, се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, према одредби члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се морао изузети.

Одредбама члана 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП предвиђене су ситуације у којима се судија или судија поротник мора изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, због неког одређеног односа и повезаности судије са учесницима поступка или са предметом. Између осталог, када је реч о повезаности судије са предметом, прописано је у тачки 4) да судија не може вршити судијску дужност ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком.

Из наведених законских одредби произилази да се о апсолутно битној повреди одредаба кривичног поступка, о којој је реч и на коју бранилац окривљеног у суштини указује својим наводима у поднетом захтеву, може говорити само уколико се ради о учествовању у суђењу, односно на главном претресу у првостепеном поступку или о одлучивању у поступку по редовном или ванредном правном средству, судије који се мора обавезно изузети из разлога прописаних у члану 37. став 1. ЗКП.

У конкретном случају, бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости не указује на неку од наведених процесних ситуација прописаних одредбама члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, нити на друге разлоге прописане одредбама члана 37. став 1. тачка 1) до 3) ЗКП, који представљају законом предвиђене разлоге за обавезно изузеће судије од вршења судијске дужности у одређеном предмету. Ово имајући у виду да бранилац окривљеног, као разлог постојања по њему повреде одредбе члана 37. став 1. ЗКП, наводи претходно учествовање у истом предмету судија Бранислава Небригића и Горана Гњидића у доношењу означених решења којима је одлучивано о продужењу притвора према окривљеном, а што није процесна улога која би представљала апсолутну сметњу за учешће ових судија и то судије Бранислава Небригића на главном претресу у својству судије појединца и доношењу побијане првостепене пресуде, а судије Горана Гњидића као председника већа у доношењу побијане другостепене пресуде, односно наведено не представља ни један од законских разлога за обавезно изузеће судије од вршења судијске дужности у одређеном предмету предвиђених одредбама члана 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП. Како се битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП односи само на разлоге везане за обавезно изузеће судије, када се судија мора изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, то дакле, супротно наводима захтева браниоца окривљеног АА, у конкретном случају није учињена ова повреда.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем истиче да је првостепена пресуда заснована искључиво на извештају лекара ДЗ Инђија др ББ од 25.03.2022. године, а који лекарски извештај се по браниоцу не може користити као доказ у кривичном поступку. Као разлог немогућности коришћења као доказа у кривичном поступку наведеног лекарског извештаја, бранилац окривљеног истиче да како је оштећена у смислу одредбе члана 94. ЗКП искористила своје законско право да не сведочи, а

наведени лекарски извештај садржи опис од стране оштећене начина на који је њу окривљени наводно физички ударао, то суд стога исти није могао извести као доказ. Изнетим наводима бранилац окривљеног по оцени овога суда правноснажну пресуду суштински побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Одредбама члана 94. ЗКП је прописано да су од дужности сведочења ослобођена одређена лица, у циљу избегавања нарушавања породичних односа и та привилегија се примењује искључиво када побројана лица треба саслушати у својству сведока у кривичном поступку. У Законнику о кривичном поступку не постоји процесна забрана да се о садржају изјаве привилегованог сведока коју је он дао својом слободном вољом пред другим лицима, та друга лица испитају као сведоци. Уважавајући ову чињеницу, то, по налажењу овога суда, и други докази у којима су садржана сазнања привилегованог сведока која је он пренео другим лицима, не подлежу ограничењима у смислу њихове законите употребе у кривичном поступку, јер их је тај сведок већ учинио доступним другим лицима.

Следствено напред наведеном, то се, по налажењу Врховног касационог суда, извештај лекара ДЗ Инђија др ББ од 25.03.2022. године сматра законитим доказом који је суд могао користити у кривичном поступку и на њему засновати побијану правноснажну пресуду, због чега се супротни наводи браниоца окривљеног оцењују као неосновани.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем истиче да како у конкретном случају у радњама окривљеног недостаје свест о забрањености – противправности дела као битан елемент кривице, а чије постојање у време извршења предметног кривичног дела првостепени суд у побијаној првостепеној пресуди само претпоставља, то стога на основу чланова 14. и 22. КЗ без овог елемента кривице нема ни кривичног дела. Изнетим наводима бранилац окривљеног по налажењу овога суда правноснажну пресуду суштински побија због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Одредбом члана 22. став 1. Кривичног законика је прописано да кривица постоји ако је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено.

Имајући у виду напред цитирану одредбу члана 22. став 1. КЗ која ближе одређује појам кривице као један од четири обавезна елемента општег појма кривичног дела, те имајући при томе у виду да је у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци правноснажне пресуде наведено да је окривљени АА дана 25.03.2022. године око 12,00 часова био способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима (урачунљивост), био свестан свога дела, хтео његово извршење (директан умишљај) и знао да је исто забрањено (свест о противправности), дакле да је у конкретном случају у изреци правноснажне пресуде јасно описано постојање кривице окривљеног у смислу члана 22. став 1. КЗ у време када је он учинио кривично дело, односно наведене су све три компоненте које чине њену структуру, то се стога по

налажењу Врховног касационог суда као неосновани оцењују наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева истиче да другостепени суд у образложењу своје пресуде није оценио у потпуности жалбене наводе одбране, а што би по налажењу овога суда представљало повреду одредбе члана 460. став 1. ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у образложењу захтева истиче и да нема поузданих и непосредних доказа да је окривљени извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ за које је оптужен и правноснажно оглашен кривим, већ да постоје само индиције за исто, обзиром да нема ни једног доказа да је критичном приликом окривљени шутирао ногама оштећену у грудни кош и горње екстремитете, ударао је рукама и чупао за косу јер једино лекарски извештај садржи овакав опис од стране оштећене начина на који је њу окривљени наводно физички ударао, при чему је овакав опис у потпуној супротности са самим лекарским извештајем по питању онога што је лекар дијагностиковао везано за повреде приликом прегледа оштећене, а такође је и у супротности са налазом и мишљењем вештака судске медицине изведеним током поступка којим је констатовано да је оштећена задобила само повреду у виду огреботине у регији леве шаке која је могла настати и контактом ивичног дела нокатне плоче, а нису констатоване никакве друге повреде код оштећене, тако да се по мишљењу браниоца у конкретном случају ради о лажном пријављивању од стране оштећене окривљеног за физичко насиље, а што је узроковано стресним догађајем и страхом код оштећене од евентуалног губитка родитељског права у судском спору, а који наводи браниоца окривљеног по налажењу овога суда представљају оспоравање утврђеног чињеничног стања у правноснажним одлукама и указивање на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси и због повреде одредбе члана 460. став 1. ЗКП, те због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне оцене изведених доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Осим тога, бранилац окривљеног као разлоге подношења захтева за заштиту законитости наводи и повреде одредаба члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у

поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости нема прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтев одбацио.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Владимира Марковића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног у односу на повреде закона наведене у изреци одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић